

De in de Centrale voor kredieten aan particulieren (CKP) geregistreerde kredietnemers: leen- en terugbetalingsgedrag

*Helga De Doncker, Senior analyst, Dienst Micro-economische analyse,
Nationale Bank van België*

De Centrale is een exhaustieve bron voor het particulier krediet in België. Sinds 2003 registreert dit bestand immers alle consumentenkredieten en hypothecaire kredieten die in België door natuurlijke personen worden aangegaan voor privé-doeleinden, alsook de eventuele betalingsachterstanden die uit deze kredieten voortvloeien. De kredietgevers zijn verplicht de gegevens over de kredietovereenkomsten en de identiteit van de kredietnemers mee te delen aan de Centrale.

Daarnaast werd de CKP er door de wetgever ook mee belast bepaalde inlichtingen met betrekking tot de collectieve schuldenregelingen (CSR) te centraliseren. Die gegevens – identificatiegegevens van de persoon die van de regeling geniet en datums van de belangrijkste stappen in de procedure – worden megedeeld door de arbeidsrechtbanken.

Op basis van de informatie in de CKP kan bijgevolg worden nagegaan in hoeverre het profiel van kredietnemers in financiële moeilijkheden afwijkt van dat van de overige kredietnemers in de CKP. Bij eerstgenoemden wordt daarbij nog een verder onderscheid gemaakt tussen kredietnemers met een CSR¹ enerzijds, en de kredietnemers met betalingsachterstanden op krediet (zonder CSR) anderzijds. De geanalyseerde gegevens hebben betrekking op de situatie dd 30 juni 2013.

De analyse van het leen- en terugbetalingsgedrag wijst uit dat het profiel van de kredietnemers in financiële moeilijkheden afwijkt van dat van de rest van de kredietnemers.

Wat het leengedrag betreft, kunnen er verschillen worden vastgesteld m.b.t. zowel het type krediet als het aantal kredieten dat door de onderscheiden groepen van kredietnemers wordt aangegaan. Bij de kredietnemers in financiële moeilijkheden blijken zo relatief minder personen hypothecair krediet te hebben uitstaan, maar is daarentegen de proportie personen met consumentenkrediet – in het bijzonder onder de vorm van lening op afbetaling en verkoop op afbetaling – sterker uitgesproken dan bij de rest van de CKP; zij blijken daarenboven (gemiddeld) een groter aantal consumentenkredieten te hebben lopen.

Beide aspecten van het leengedrag – soort krediet en aantal kredieten – weerspiegelen zich uiteraard in de gemiddelde kredietschuld per kredietnemer. Zo ligt de totale uitstaande kredietschuld (gemiddeld) lager bij de kredietnemers in financiële moeilijkheden omwille van de lagere proportie personen met hypothecair krediet, maar ligt de totale uitstaande schuld m.b.t. consumentenkredieten er gemiddeld duidelijk hoger. Opvallend element in het leengedrag is verder dat kredietnemers in financiële moeilijkheden i.t.t. de rest van de CKP slechts een minderheid van hun kredieten opnemen bij kredietinstellingen.

¹ Personen met CSR die niet geregistreerd staan in de CKP met consumenten- of hypothecair krediet werden in de analyse buiten beschouwing gelaten.

De vastgestelde afwijkingen in het leengedrag van de kredietnemers in financiële moeilijkheden t.o.v. de rest van de kredietnemers uit de CKP stellen zich doorgaans nog iets scherper bij de kredietnemers met CSR dan bij die met (louter) achterstallig krediet.

Ook inzake het terugbetalingsgedrag kunnen beide types van kredietnemers in financiële problemen niet zonder meer gelijk worden gesteld. Het wanbetalerspercentage ligt voor elk (sub)type van krediet namelijk hoger in de groep van kredietnemers met CSR, en ook het gemiddeld aantal achterstallige kredieten is groter in die groep. Dit laatste verschil vertaalt zich logischerwijze ook in een verschil inzake het (gemiddelde) totale achterstallige bedrag.